

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ**

Бор Роман Сергійович

УДК 343.1

**РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА У
ДІЯЛЬНОСТІ ЗАХИСНИКА**

АВТОРЕФЕРАТ

роботи на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
спеціальність 081 «Право»
освітня програма «Право»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент
Коваль А.А.

Рецензент: к.ю.н., доцент
Тунтула О.С.

Миколаїв – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. можливість захищати свої права та інтереси, свою честь та гідність є, напевно, однією з найголовніших особливостей розвитку справжньої демократичної, правової, соціальної держави.

Україна в цьому сенсі намагається не відставати від провідних країн світу та розбудовувати своє законодавство на основі напрацьованої десятиліттями міжнародної практики, яка увібрала в себе всі ті найголовніші базиси, що мають бути покладені за основу для будь – якої розвиненої держави.

Зв'язок Українського законодавства з міжнародним законодавством можна дуже яскраво побачити, аналізуючи те, наскільки багато різних нормативно – правових актів міжнародного значення були ратифіковані Україною та в подальшому покладені за основу при розбудові національного законодавства.

І, насправді, по іншому бути і не могло, оскільки Україна, фактично є одним із перших членів ООН, будучи там ще у складі Радянського союзу, а тому і не дивно, що вплив такої організації значним чином вплинув на її подальшу політику.

Більше того, з 1995 року і по сьогодні Україна залишається повноцінним членом Ради Європи, а отже на неї розповсюджуються обов'язки щодо імплементації міжнародних і Європейських стандартів у національне законодавство.

Серед найбільш пріоритетних міжнародних актів ратифікованих Україною вважаються: Загальна декларація прав людини (1948 р.); Міжнародний пакт про громадянські та політичні права(1966 р.), Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.),Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод з додатковими протоколами (1950 р.), Європейській соціальний стандарт (1961 р.), Заключний акт Наради з питань безпеки та

співробітництва в Європі (1975), Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 26.01.1987 року; Підсумковий документ Віденської зустрічі представників держав-учасниць Наради з питань безпеки та співробітництва в Європі (1989 р.), Документ Копенгагенської наради – конференції з людського виміру НБСЄ (1990 р.).

Якщо ж ми більше звернемо увагу саме на ті міжнародні акти, які безпосередньо вплинули на розвиток кримінального судочинства в Україні то, до вищеперерахованих міжнародних актів також слід додати так як: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 41/120 "Встановлення міжнародних стандартів у сфері прав людини" від 04.12.1966 року; Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх ("Пекінські правила"); Рекомендацію Ради Європи «Про соціальний вплив на злочинність неповнолітніх» (1987 р.); Правила ООН щодо захисту неповнолітніх, позбавлених волі («Гаванські правила», 1990 р.); Керівні принципи ООН щодо попередження злочинності серед неповнолітніх («Ер-Рядські керівні принципи», 1990 р.), Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних із тюремним ув'язненням (Токійські правила, 1990 р.), Керівні принципи щодо дій в інтересах дітей у системі кримінального правосуддя (1997 р.); Керівні принципи ООН щодо судочинства в питаннях дітей-жертв і дітей-свідків злочинів (Резолюцію ЕКОСОП 2005 р. № 2005/20), Керівні принципи політики Ради Європи щодо комплексних національних стратегій із захисту дітей від насильства (2005 р.), Принципи та керівні настанови ООН щодо доступу до правової допомоги в системі кримінального правосуддя (2012 р.).

Також до актів, на які орієнтується кримінальне законодавство України відносять: Рекомендація № R (87) 18 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо спрощення кримінального правосуддя від 17 вересня 1987 р. на 410-ому засіданні заступників міністрів); Рекомендація № R (97) 13 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо залякування свідків і прав сторони захисту від 10 вересня 1997 р. ; Рекомендація Rec

(2005) 9 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо захисту свідків та осіб, які співпрацюють з правосуддям від 20 квітня 2005 року ; Рекомендація No. R (2000) 21 Комітету міністрів державам-учасницям про свободу професійної діяльності адвокатів;

Все це, свідчить про те, що законодавство в сфері кримінального судочинства в Україні перебуває на достойному рівні та намагається відповідати всім поставленим міжнародними організаціями вимогами, шляхом постійного доповнення, переосмислення та внесення змін в його зміст.

Однак на практиці, не всі норми кримінального судочинства реалізуються в повній мірі так, як того вимагає законодавець, що й викликає ряд практичних проблем, з якими зіштовхуються суб'єкти кримінального провадження.

Однією із таких є проблема реалізації захисником принципів кримінального судочинства у своїй діяльності, яка не дозволяє йому в повній мірі реалізовувати покладену на нього функцію захисту і від того, не завжди оперативно та якісно відстоювати права і законні інтереси підзахисного.

Така проблема йде у розріз з усіма вищеперерахованими міжнародними актами, головна думка яких, це покращення життя людини, пріоритет її прав, свобод і законних інтересів.

У зв'язку з цим, статус та правильна реалізація адвокатом(захисником) своїх повноважень на досудовому розслідуванні та судовому провадженні грає фактично головну роль при здійсненні захисту прав та свобод особи, а тому й потребує чіткого дослідження для аналізу змін протягом часу та практичних проблем, які можуть виникнути у захисника на практиці.

Ступінь дослідженості теми. У зв'язку із тим, що статус захисника, як і реалізація принципів кримінального є предметом дослідження багатьох вчених, то звісно і перелік таких осіб буде дуже великим. Серед найбільш авторитетних слід згадати публікації таких авторів як Балацька О. Р., Бірюкова А. М., Бреус С.М.

Карпов Н. С., Личко В.С., Меліхова Ю. О., Омельченка Т. В., Пушкар П. В. Шрамко Ю.Т., Юрасов А. В., Яковенко С. І., Янович Ю. П., та ін.

Мета і завдання. встановити та проаналізувати особливості та зміни що виникають у статусі та діяльності захисника при реалізації принципів кримінального судочинства з моменту набуття Україною незалежності та по сьогоднішній день.

Завданнями, які поставленні при написанні роботи є:

1. Дослідити процесуальний статус захисника на перших етапах розвитку незалежної України;
2. Дослідити сучасний процесуальний статус захисника та перспективи його розвитку;
3. Проаналізувати особливості реалізації загальних(конституційних) принципів судочинства у діяльності захисника.
4. Проаналізувати особливості реалізації кримінально - процесуальних принципів судочинства у діяльності захисника.
5. Проаналізувати особливості реалізації спеціальних принципів судочинства у діяльності захисника.
6. Висвітлити практичні проблеми реалізації захисником повноважень у кримінальному судочинстві на стадії досудового розслідування.
7. Висвітлити практичні проблеми реалізації захисником повноважень у кримінальному судочинстві на стадії судового провадження.
8. Висвітлити організаційні проблеми у забезпеченні статусу захисника у кримінальному провадженні.

Об'єкт дослідження – це суспільні відносини, у сфері взаємодії захисника з іншими учасниками кримінального провадження та реалізацією ним загальних, кримінально – процесуальних та спеціальних принципів судочинства при здійсненні своєї професійної діяльності.

Предмет дослідження: реалізація принципів кримінального судочинства у діяльності захисника.

Методи дослідження. під час написання даної роботи були використані такі методи науково-дослідницької роботи як: порівняльний, метод аналізу та

синтезу, узагальнення, порівняльно-описовий, правового моделювання, формально-юридичний, формально – логічний та ін.

Порівняльний метод та порівняльно – описовий метод переважно застосовувався в рамках першого розділу роботи при аналізі старої і нової нормативної бази, яка в регулювала порядок діяльності захисника протягом незалежності України, а саме Кримінально – процесуальних кодексів України 1960 року/2012 року; Закону про адвокатуру 1992 року та Закону про адвокатуру та адвокатську діяльність 2012 року, виділенні в них спільних і відмінних рис.

Також в рамках першого розділу застосовувався метод правового моделювання при співставленні правових явищ, які мали місце на перших етапах розвитку незалежної України та в подальшому, вже в наші дні.

Методи аналізу і синтезу застосовувались при детальному дослідженні окремих частин нормативних актів, а також при детальному дослідженні кожного принципу судочинства в рамках другого розділу роботи під час класифікації та характеристики кожного окремого принципу судочинства.

Формально – юридичний та формально – логічний методи застосовувались при аналізі внутрішнього змісту окремих правових норм по більшій мірі в рамках третього розділу роботи для розуміння позиції Верховного суду в тій чи іншій ситуації.

Метод узагальнення був застосований після аналізу опрацьованого матеріалу для підведення локальних висновків, в рамках кожного розділу і отримання певної картини щодо питань, які були піддані дослідженню.

Апробація результатів магістерської роботи. Було здійснено публікацію робіт з тем «Актуальні проблеми процесуального статусу захисника у кримінальному судочинстві України»; «Права людини та їх захист в контексті скасування монополії на адвокатуру»; «Актуальні проблеми безоплатної вторинної правової допомоги в контексті реалізації принципу забезпечення права на захист».

Публікації. За темою магістерської роботи опубліковано двоє тез в рамках Києво – Могилянських читань та одна стаття у виданні "Вісник

Структура визначається її метою та завданнями. Робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (82 найменування). Загальний обсяг магістерської роботи складає 90 аркуші.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми магістерської роботи, ступінь наукової розробки проблеми дослідження; визначені основна мета і конкретні завдання роботи, її об'єкт і предмет, методологічні, теоретичні та емпіричні основи.

Розділ I РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ В КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ ТА ЙОГО СУЧАСНІ РЕАЛІЇ

Даний розділ складається з двох підрозділів присвячених дослідженню процесуального статусу захисника на перших етапах розвитку незалежної України, його сучасному статусу та перспективам його розвитку.

В рамках відповідного розділу було проаналізовано процесуальний статус захисника за Кримінально – процесуальним кодексом від 28.12.1960 р. та Кримінальним процесуальним кодексом України від 13.04.2012 року.

Були піддані порівнянню всі особливості його статусу на ранніх етапах незалежності нашої держави та сучасні аспекти, які були або замінені, або доповнені, деякі навіть залишились не дивлячись на те, що пройшло 20 років між першим процесуальним кодексом та другим.

Розглядалось також і питання потенційного законодавчого вдосконалення статусу захисника, з огляду на зміни, які пропонувались у 2016 та 2018 роках. Більше того, були взяті до уваги і теперішні зміни, що стосуються скасування адвокатської монополії та її впливу на подальший статус адвокатів(захисників).

Для більшої повноти картини і більш поглибленого аналізу статусу захисника були піддані детальній характеристиці і такі нормативно – правові акти як: Закон України «Про адвокатуру» від 19.12.1992 року; Конституція України від 28.06.1996 року; Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року.

Такий поглиблений аналіз профільного законодавства дозволив прослідкувати тенденцію законодавця до розширення повноважень/гарантій адвокатів(захисників), покращення самої процедури кримінального судочинства, імплементацію міжнародних стандартів у національне законодавство, а також постійне доповнення і переосмислення норм, які містяться у вищевказаних актах.

Можна казати про покращення процедури надання захисту у кримінальному провадженні порівняно з першими роками незалежності, постійний рух та прагнення зробити його більш професійним та вивіреном.

Тим не менш, все одно залишається ряд значних прогалин у діючому законодавстві, які потребують нівелювання і удосконалення в майбутньому за для створення в майбутньому більш досконалого законодавства, яке буде функціонувати однаково і на папері і на практиці.

Розділ II РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА У ДІЯЛЬНОСТІ ЗАХИСНИКА

Розділ складається з трьох підрозділів і присвячений саме питанню, як реалізуються принципи кримінального судочинства під час діяльності захисника.

В рамках даного розділу нами було визначено три категорії принципів, які регламентують діяльність захисника. До таких категорій слід віднести: загальні(конституційні принципи); кримінально – процесуальні принципи та спеціальні принципи.

Загальні принципи судочинства відображені у Конституції України та вміщують в себе загальні особливості, подібні для всіх видів судочинства в Україні.

Головною метою конституційних принципів є висвітлення саме тої позиції, що судочинство в Україні в цілому повинно базуватись на рівності всіх перед законом, на верховенстві права, запобіганню порушень прав, свобод законних інтересів осіб, повага до честі і гідності кожної людини.

Більш важливим в рамках нашої теми виступає конституційний принцип забезпечення обвинуваченому права на захист, що робить його загальнообов'язковим для всіх правоохоронних органів держави.

Кримінально – процесуальні принципи, як вже зрозуміло, відображені в Кримінально – процесуальному кодексі України і більше орієнтовані саме на кримінальне провадження, хоча і вміщують в собі всі конституційні принципи судочинства, але саме тлумачення відповідних принципів відбувається в контексті кримінального провадження та його специфіки.

Спеціальні принципи у діяльності захисника відображені як у Законі «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» так і у Правилах адвокатської етики. Це є закономірним, оскільки починаючи з 2012 року захисником може бути виключно адвокат.

Такі принципи повністю базуються на конституційних принципах, але є більше орієнтовані саме на діяльність адвоката, порядок його роботи, правильність реалізації своїх повноважень, захисту своїх прав і свободі здійснення адвокатської діяльності.

Тобто ці принципи більше стосуються саме порядку надання адвокатських послуг, які не повинні суперечити Конституції і Законам України.

У відповідному розділі вдалося зрозуміти, яким чином захисник (адвокат) реалізує на практиці вищеперераховані категорії принципів судочинства та відповідно, висвітлити, наявні практичні проблеми під час такої реалізації.

Розділ III ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХИСНИКОМ СВОЇХ ПОВНОВАЖЕНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

У відповідному розділі нами була досліджена практика Верховного суду за останні роки, яка дозволила нам зрозуміти сучасні практичні реалії захисника у кримінальному провадженні.

Було проаналізовано більше п'ятнадцяти рішень Верховного суду, які дали нам зрозуміти, що його вплив на діяльність захисника є значним, оскільки дозволяє заповнити наявні прогалини у законодавстві і розтлумачити ті норми, які не були однозначними та трактувались по різному.

Більше того, дані висновки Верховного суду дозволи покращити стан підозрюваного/обвинуваченого, шляхом звертання органів досудового розслідування на такі проблеми, як, наприклад, не відкриття всіх матеріалів досудового розслідування стороні захисту, або приховування від захисту матеріалів негласних слідчих(розшукових) дій.

Також було вирішено питання, щодо документів, які посвідчують адвоката у кримінальному провадженні, деякі питання щодо взаємодії між захисником і підзахисним та багато іншого.

Проблемою залишається тільки те, що, висвітлені у висновках Верховного суду позиції дуже не спішно переносяться у кримінальний процесуальний кодекс України, або взагалі не переносять, що ускладнює саму процедуру та гальмує процес досудового розслідування і судового провадження.

Для нас було важливим повторно висвітлити дані практичні проблеми аби повторно привернути до них увагу та стимулювати законодавця більш оперативно та чітко реагувати на них.

ВИСНОВКИ

В процесі дослідження даної теми нам вдалося віднайти та проаналізувати різні аспекти діяльності захисника у кримінальному судочинстві і усвідомити його роль при реалізації принципів кримінального судочинства України.

На початку, для повноти картини, нами було досліджено процесуальний статус захисника на ранніх етапах розвитку кримінального процесуального законодавства України і в подальшому, після ознайомлення із сучасним статусом захисника, була проведена свого роду характеристика, яка дозволяла нам зрозуміти, в якому напрямі рухалось кримінальне судочинство на початку 90 – х років минулого століття і яких змін воно зазнало з часом, в контексті реалізації захисником покладеної на нього функції захисту.

Відтак, нами було встановлено, що основними нормативно – правовими актами, які впливали на діяльність захисника на перших етапах розвитку незалежної України виступали Кримінально – процесуальний кодекс України від 28.12.1960 р. та Закон України «Про адвокатуру» від 19.12.1992 року.

Кримінально – процесуальний кодекс виділяв основні принципи судочинства того часу, які, можна сказати, в подальшому будуть майже дослівно перенесені в майбутні нормативні акти, при цьому чітко регламентуючи всі аспекти діяльності захисника, які були актуальними на той час.

Кодекс 1960 року, будучи не однократно зміненим і доповненим після 1991 року встановлював, що захисником на той час, міг виступати не тільки адвокат, а і звичайний спеціаліст у галузі права, який мав відповідну освіту, вступаючи у справу на підставі доручення, виданого підзахисним.

Дозволялося навіть здійснювати захист особи сім'єю, або близькими родичами, що сприяло дотриманню Україною міжнародних вимог і стандартів щодо забезпечення прав і свобод людини, відображених у Загальній декларації прав людини 1948 року, Пакту про громадянські і політичні права 1966 року, Пекінським правилам 1985 року та багатьом іншим міжнародним актам.

Такий суб'єктний склад передбачав можливість для особи вільно обрати собі захисника, з огляду на її фінансові можливості, наявність моральних і професійних якостей, які підозрювана/обвинувачена особа

вважає необхідними у захисника для нормальної реалізації його професійних обов'язків.

На практиці ж, враховуючи складну специфіку кримінального процесу, все ж переважна більшість осіб зверталась по допомогу саме до адвоката, як до найбільш авторитетного і досвідченого спеціаліста в галузі права.

Це зумовило і прийняття в подальшому Закону України «Про адвокатуру» від 19.12.1992 року, який відійшов від застарілих радянських норм, мав набагато менший об'єм, але брав своєю якістю, яка в подальшому була частково перенесена у кримінальний процес для характеристики прав і обов'язків захисника у провадженні.

Кримінальним процесуальним кодексом 1960 року вже тоді були вказані обставини, за яких участь захисника була обов'язковою, порядок його залучення або заміни, його права і обов'язки, статус при проведенні різного роду процесуальних дій.

Варто сказати, що по більшій мірі, саме цей кодекс і закон про адвокатуру стали тим базисом, на який опирався законодавець при осучасненні процедури захисту на початку двадцять першого століття.

Новий Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 року та Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року запозичили майже весь масив норм з вищевказаних актів минулого, обширно доповнюючи деякі аспекти, які були не розкриті їх попередниками і як результат, створювали прогалини у праві, а також переосмислили деякі норми на новий лад.

Яскравим тому прикладом стала адвокатська монополія на захист інтересів підозрюваного/обвинуваченого у суді.

Законодавець врахував практику минулих років, коли переважно адвокати здійснювали захист і вирішив, що саме він і тільки він є тим єдиним суб'єктом, який спираючись на свій досвід зможе на належному рівні реалізувати покладені на нього обов'язки.

Слід зазначити, що крізь роки можна прослідкувати реальну тенденцію щодо постійного розвитку і удосконалення поточного законодавства і. як

результату, змін у діяльності захисника в бік покращення та відповідності сучасним правовим реаліям.

Що ж стосується реалізації захисником у своїй діяльності принципів кримінального судочинства, то, для початку варто сказати, про їх залежність від конституційних принципів судочинства, таких як:

- рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом;
- забезпечення доведеності вини;
- змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості;
- підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором;
- забезпечення обвинуваченому права на захист;
- гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами;
- розумні строки розгляду справи судом;
- забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках - на касаційне оскарження судового рішення;
- обов'язковість судового рішення.

Під час дослідження, нам стало зрозуміло, що в цілому, захисник, своєю діяльністю, тим чи іншим чином впливає на більшість з перелічених принципів судочинства, відображених у Конституції України.

Але все таки, якщо ми будемо виділяти принципи окремо, то захисник найбільшим чином впливає на дотримання принципів рівності усіх учасників судового процесу перед законом і судом; змагальності сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; забезпечення права на захист; права на апеляційний або касаційний перегляд судового рішення.

Саме забезпеченням дотримання прав, свобод, інтересів підзахисного, його честі, гідності, збиранням і поданням доказів по справі, складанням і поданням різних процесуальних документів, оскарженням рішень судів різних інстанцій адвокат і реалізовує зазначені принципи судочинства в процесі виконання своїх професійних обов'язків.

Те саме стосується і реалізації кримінально – процесуальних принципів судочинства, в основу яких були покладені саме конституційні принципи судочинства, які були базисом для розвитку більш спеціалізованих принципів в кримінальному процесі України.

До основних принципів кримінального судочинства на реалізацію яких може впливати захисник є: законність; рівність перед законом і судом; повага до людської гідності; забезпечення права на свободу та особисту недоторканність; забезпечення права на захист; змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості;

Способи реалізації відповідних принципів є приблизно ідентичними до тих, які б застосовувались при реалізації конституційних принципів судочинства з поправкою саме на специфіку кримінального провадження.

Коли ж мова піде про спеціальні принципи у діяльності захисника, то тут слід буде нагадати, що захисником в Україні є виключно адвокат, а отже спеціальні принципи діяльності захисника будуть виділені на основі спеціальних принципів діяльності адвоката, відображених у Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року та Правилах адвокатської етики від 09.06.2017 року і включатимуть в себе такі принципи:

- Верховенство права;
- Законність;
- Незалежність;
- Конфіденційність;
- Уникнення конфлікту інтересів;
- Пріоритет інтересів клієнта;
- Компетентність та добросовісність;
- Повага до адвокатської професії;
- Чесності, стриманості, гідності;
- Толерантності та терпимості;

Через призму реалізації спеціальних принципів ми і можемо зрозуміти на яких фундаментальних основах стоїть сучасна адвокатура, будучи монополістом у сфері здійснення захисту у кримінальному провадженні і таким чином виокремити, що в першу чергу є найважливішим у діяльності адвоката і якого роду якості повинна розвивати у собі особа для реалізації себе у сфері адвокатури.

У заключному розділі роботи було зроблено акцент на практику Верховного суду, як суб'єкта, який усуває прогалини у законодавстві, шляхом видачі своїх роз'яснень, вміщених у відповідних постановках суду. Особливо нас цікавила дана діяльність Верховного суду в контексті як впливу на діяльність адвоката так і навпаки, вплив адвоката на прийняття Верховним судом того чи іншого рішення, яке в подальшому могло значним чином впливати на його можливість вільно реалізовувати принципи кримінального судочинства.

В процесі дослідження, ми ознайомились з більше ніж 20 рішеннями Верховного суду, що побачили світ протягом останніх декількох років і дійшли висновку, що обидва суб'єкти, і суд і адвокат(захисник) спів мірно впливають на кінцевий результат один одного, а тому, Верховний суд відіграє дуже серйозну роль при реалізації захисником своїх повноважень, шляхом постійного оновлення судової практики в стандартному режимі, так і під впливом діяльності захисника.

В завершенні варто сказати, що статус захисника, за останні майже тридцять років, за рахунок постійних тенденцій до розвитку законодавства, пройшов дуже цікавий шлях становлення, переосмислення та удосконалення, від самого початку його зародження на теренах незалежної України та до сьогодення.

При цьому, законодавцю вдалося зберегти свого роду баланс між минулим і новим та забезпечити адвокату(захиснику) відносно стабільних умов, з урахуванням деяких точкових змін, для реалізації передбачених законом принципів судочинства у своїй діяльності.

Хочеться вірити, що у майбутньому, при подальшому удосконаленні норм, такий баланс не буде порушуватись і діяльність захисника не буде кардинальним чином змінюватись без належного тому обґрунтування, а буде й надалі слідувати своїм, можна так сказати «канонічним» нормам.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

1. «Актуальні проблеми процесуального статусу захисника в кримінальному судочинстві України» на науковій конференції «Могилянські читання» Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

2. «Права людини та їх захист в контексті скасування монополії на адвокатуру» на науковій конференції «Могилянські читання» Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

3. «Актуальні проблеми безоплатної вторинної правової допомоги в контексті реалізації принципу забезпечення права на захист» у виданні "Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»"

АНОТАЦІЇ

Бор Р.С. Реалізація принципів кримінального судочинства у діяльності захисника. – Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2020.

Магістерську роботу присвячено дослідженню питання реалізації захисником принципів кримінального судочинства у своїй діяльності. У роботі проаналізовано та порівняно процесуальний статус захисника відповідно до нормативно – правової бази, яка мала місце на момент здобуття Україною незалежності та нове законодавство, яке ми маємо зараз, у 21 столітті.

Досліджені особливості реалізації захисником своїх повноважень в контексті конституційних, кримінально – процесуальних та спеціальних

принципів судочинства, висвітлено ті наявні проблеми діючого законодавства в даній сфері.

Проаналізовано сучасну практику Верховного суду, як регулятора прогалин законодавства в сфері діяльності захисника та подальше впровадження позицій Верховного суду у національне законодавство України.

***Ключові слова:** захисник, адвокат, кримінальне судочинство, конституційні принципи, кримінально – процесуальні принципи, спеціальні принципи, підозрюваний, обвинувачений, захист, статус захисника, повноваження захисника.*

Bor R.S. Implementation of the principles of criminal justice in the activities of defense lawyer .Work for Master's degree in specialty 081 "Law" - Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2020.

The master's thesis is devoted to the study of the implementation of the principles of criminal justice in his activity. The paper analyzes and compares the procedural status of the defender in accordance with the legal framework that existed at the time Ukraine gained independence and the new legislation we have now in the 21st century.

The peculiarities of the implementation by the defender of his powers in the context of constitutional, criminal - procedural and special principles of justice are investigated, and the existing problems of the current legislation in this field are highlighted.

The modern practice of the Supreme Court as a regulator of the legislative gaps in the sphere of the defender's activity and the subsequent implementation of the Supreme Court's positions in the national legislation of Ukraine are analyzed.

***Keywords:** defense lawyer, lawyer, criminal justice, constitutional principles, criminal procedural principles, special principles, suspect, accused, defense, status of defense attorney, powers of defense counsel.*